

У довіднику наведено найбільш важливу інформацію, яка необхідна учням 1—4 класів. Користуючись ним, ви допоможете дитині поглибити знання та закріпити набуті навички.

- Математика
- Сходинки до інформатики
- Українська мова
- Літературне читання
- Русский язык
- Англійська мова
- Природознавство
- Основи здоров'я
- Я у світі

Довідник укладено за програмою Міністерства освіти і науки України для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання.

www.bookclub.ua

ISBN 978-966-14-5727-9

9 789661 457279

1-4
КЛАСИ

НОВІТНІЙ ПОВНИЙ ДОВІДНИК ШКОЛЯРА

УКРАЇНЬСЬКА
і РОСІЙСЬКА
МОВИ

ЛІТЕРАТУРНЕ
ЧИТАННЯ

АНГЛІЙСЬКА МОВА

Я У СВІТІ

1-4
КЛАСИ

РЕКОМЕНДОВАНО
ЗГІДНО З ЧИННОЮ ПРОГРАМОЮ
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

НОВІТНІЙ ПОВНИЙ
ДОВІДНИК
ШКОЛЯРА

СХОДИНКИ
ДО ІНФОРМАТИКИ

МАТЕМАТИКА

ОСНОВИ
ЗДОРОВ'Я

ПРИРОДОЗНАВСТВО
І КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

- *Математика*
- *Сходинки до інформатики*
- *Українська мова*
- *Літературне читання*
- *Російська мова*
- *Англійська мова*
- *Природознавство*
- *Основи здоров'я*
- *Я у світі*

1—4 КЛАСИ

НОВІТНІЙ ПОВНИЙ ДОВІДНИК ШКОЛЯРА

За загальною редакцією О. В. Ісаєнко

За програмою Міністерства освіти і науки України
для загальноосвітніх навчальних закладів
із навчанням українською мовою (2012)

«Англійська мова» — за програмою Міністерства освіти і науки України
«Іноземні мови. 1—4 класи» (2012)

ХАРКІВ **КЛУБ**
2013 **СІМЕЙНОГО**
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 373.167.1

ББК 74.2я2

Н43

Жодну з частин даного видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Автори: *О. В. Ісаєнко*, вчитель вищої категорії,
вчитель-методист («Математика», «Природознавство»,
«Русский язык», «Літературне читання», «Я у світі»),
С. В. Басова, вчитель вищої категорії, старший вчитель
(«Українська мова», «Основи здоров'я»),

І. І. Прокопенко, вчитель другої категорії, переможець конкурсу
Київського району м. Харкова «Вчитель року — 2013»

(«Сходинки до інформатики»),

О. Ю. Драчук, вчитель вищої категорії («Англійська мова»)

Дизайнер обкладинки *Анна Далбуз*

© DepositPhotos.com / Lyudmyla Solovyova, Pavel Losevsky, Aleksandr Volkov, Denis Tabler, обкладинка, 2013

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2013

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2013

ISBN 978-966-14-5727-9

СЛОВО ДО БАТЬКІВ

Шановні батьки!

Великою мірою саме від вас залежить, як буде вчитися ваша дитина, як сприйматиме навчальний матеріал і, відповідно, розвиватиметься як особистість. Звичайно ж, головне ваше бажання — бачити свою дитину розумною, щасливою, гармонійно розвиненою людиною. Для того щоб воно здійснилося, необхідно правильно спрямувати навчальну працю дитини, за потреби корегувати її, а також систематично контролювати і допомагати в навчанні.

Існують певні правила і прийоми, які допоможуть вам у цьому.

Наприклад, **щоб ефективно вивчити необхідний матеріал та зберегти його в довгостроковій пам'яті**, належить вдатися до певних хитрощів:

- ✓ якщо треба запам'ятати дату — спробувати пригадати, що вона означає для вас особисто;
- ✓ якщо треба запам'ятати формулу — слід спробувати прочитати її як слово чи придумати до кожної літери формули якесь слово і скласти смішну конструкцію, що триматиметься в голові;
- ✓ добре запам'ятовуються будь-які визначення, явища, події, якщо звести їх до того, що вже відомо; намагайтеся спростити визначення, щоб зрозуміти суть, а не завчити його.

Відомо, що розвиткові пам'яті, уяви, духовному збагаченню сприяє заучування віршів. Добре завчити вірш можна кількома способами:

- ✓ поступово збільшувати обсяг заучуваного вірша;
- ✓ «переводити» словесну інформацію в образну форму;
- ✓ «переказувати» вірш своїми словами.

При заучуванні дитиною віршів звертайте її увагу на мелодину, ритм, рими, а також на настрій і почуття персонажа.

Успіхи у навчанні значно кращі, коли є мотивація. Мотивуйте дитину вчитися, захоочуйте її. І обов'язково хваліть — навіть за найменші, на ваш погляд, успіхи.

Потрібно також:

- ✓ правильно розпланувати час, скласти режим дня;
- ✓ облаштувати місце для занять;
- ✓ використати в інтер'єрі дитячої кімнати жовтий і фіолетовий кольори;
- ✓ скласти план занять залежно від того, хто дитина — «сова» чи «жайворонок»;
- ✓ розпочинати виконання домашніх завдань з найважчого предмету або з того матеріалу, який дитина знає найгірше;
- ✓ якщо важко відразу зосередитися на вивченні предмета, починати з повторення матеріалу;
- ✓ велике завдання виконувати частинами;
- ✓ робити невеликі перерви, під час яких дитина могла б помити посуд, полити квіти чи послухати улюблену пісню;
- ✓ за кожну невеличку досягнуту мету (вдало виконане завдання, опрацьовану тему тощо) хвалити дитину;
- ✓ чергувати заняття дитини з відпочинком: 40 хвилин — заняття, 10 хвилин — відпочинок;
- ✓ виконувати з дитиною якнайбільше різних тестових завдань із предмета, який вона вивчає, фіксувати час виконання тестів.

Дитина повинна орієнтуватись у навколишньому світі, знати, як забезпечити себе і не наражатися на небезпеку.

Математичні навички допоможуть їй розвинути логічне мислення, а вивчення мов і літератури розширять кругозір. І, звичайно, дуже гарно, коли дитина має творчі здібності.

Щоб розвинути у дитини творчі здібності, треба займатися з нею:

- ✓ ліпленням;
- ✓ читанням;
- ✓ прослуховуванням казок;
- ✓ в'язанням;
- ✓ малюванням;
- ✓ шиттям.

Дорослим важливо вчасно помітити творчі здібності у своїх дітей і розвивати їх.

Творчі здібності у дитини обумовлені наступними параметрами:

По-перше, це наявність необхідних задатків і схильностей.

По-друге, необхідно мати мотивацію до занять будь-якою діяльністю.

При цьому вирішальним моментом є соціальні обставини. Тобто якщо батьки, педагоги чи інші оточуючі дитину дорослі рано помітили її творчу продуктивність у будь-якій діяльності і почали займатися з нею у цьому напрямку, то більше шансів, що вона у майбутньому досягне успіху.

Творчі здібності необхідно підтримувати, створюючи для цього максимально сприятливу атмосферу.

Творчі здібності можуть проявлятися в різних сферах діяльності дитини. Розвиток їх відбувається через гру. Через гру відпрацьовуються соціальні ролі, тренуються навички спілкування. Коли дитина малює, пропонуйте їй не просто зобразити будиночок, тварину, а, наприклад, будиночок казкової чарівниці, тварину з іншої планети, а потім придумайте разом і розповідь про цих героїв.

Використовуйте для гри будь-які предмети: гольфи, набиті ватою, перетворіть у змійку, коробку — в будиночок, старий черевик — на корабель, який пішов на дно.

Даруйте дітям емоції! Саме сплеск емоцій у подальшому пробуджує творчу енергію. Емоції народжують уяву, а уява — творчість.

Для розвитку розумових і творчих здібностей особливо важливе літературне читання.

Основні правила гігієни читання і писання

1. Необхідно, щоб шрифт книги мав достатній розмір і точні й чіткі обриси.
2. Під час читання книга має бути добре освітлена. Бажаною нормою освітленості місць для читання є 75 люксів.
3. Книга має розташовуватися на певній відстані від очей читача. Відстань залежить від розміру шрифта і гостроти зору читача. Дітям і підліткам із нормальним зором треба тримати книгу на відстані 35—40 см. Мінімумально припустима відстань книги від глаз — 30 см. При цьому книга не повинна лежати на столі горизонтально. Її слід тримати нахиливши.
4. У домашніх умовах, з метою зниження втоми очей, треба користуватися спеціальними підставками.
5. При читанні й писанні слід дотримуватися правильної посадки: невисоким дітям треба користуватися підставкою для ніг.
6. Читання лежачи (і писання!) категорично забороняється, оскільки при цьому порушується нормальна робота очей. Крім того, складно забезпечити правильне природне і штучне освітлення книги.
7. Шкідливо читати і писати у транспорті. Книга чи зошит дрижить у руках, тому ускладнюється зорове сприйняття тексту і втомлюються очі.
8. Читати і писати під час вживання їжі не можна.
9. Обов'язково після 20—30 хвилин читання і писання робити перерви і дивитися вдаль, щоб очі відпочивали.
10. Дуже важливо при читанні вголос не перенапружувати голосові зв'язки.

Навчальний предмет «Літературне читання» відповідно до нового Державного стандарту початкової загальної освіти орієнтується на роботу з літературним твором як зразком мистецтва слова.

Від дорослих це вимагає особливої уваги до дітей і подолання труднощів у формуванні **читацької компетентності**.

Читацька компетентність:

- ✓ дитина має уявлення **про коло дитячого читання**: називає теми дитячих творів; співвідносить прочитаний твір з певним жанром: казка, вірш, оповідання, повість, повість-казка, байка, п'єса; усвідомлює, що читання є важливим джерелом знань, задоволення пізнавальних інтересів, цікавого дозвілля; знає і шанує видатних культурних діячів, традиції українського народу;
 - ✓ дитина має повноцінну навичку читання вголос і мовчки, самостійно готується до виразного читання; правильно застосовує мовленнєві та позамовні засоби художньої виразності; передає з їх допомогою своє та авторське ставлення до змісту твору;
 - ✓ дитина усвідомлює та самостійно визначає тему і основну думку твору; розуміє основний зміст описаних фактів, подій, вчинків персонажів; самостійно визначає головних і другорядних персонажів твору; встановлює тип персонажа (позитивний, негативний); складає невеликі усні розповіді про життєвий шлях письменників; пояснює, які яскраві, влучні слова, словосполучення, вислови допомагають глибше, краще уявити картини природи, місце події, зовнішність персонажів, їхні характери, вчинки, стосунки з іншими героями.
- Учні молодших класів опановують два види читання.

Читання **вголос** — чітке, плавне, безпомилкове, достатньо виразне читання цілими словами у відповідному темпі.

Читання **мовчки** — читання «очима», без зовнішніх мовленнєвих рухів, характеризується активізацією процесів розуміння, запам'ятовування і засвоєння прочитаного, а також зростання темпу, порівняно з читанням уголос.

Способи читання

Побуквений

Побуквений спосіб читання — дитина розрізняє голосні і приголосні звуки і букви, читає.

Відривний складовий

Дитина зливає звуки у склади під час читання, читає дуже повільно, відривно, може переходити на побуквений спосіб.

Плавний складовий

Читає свідомо плавно поскладово слова зі збігом приголосних, трьохскладові, з подвоєнням та апострофом.

Плавний складовий з цілісним прочитуванням окремих слів

Читає відривним складовим способом з переходом на читання цілими словами.

Читання цілими словами і групами слів

Читає свідомо, протяжно цілими словами у доступному для неї темпі.

Читання має три етапи:

- ✓ читання цілими словами в поєднанні з умінням контролювати правильність читання;
- ✓ читання цілими словами і групами слів;
- ✓ перехід до читання мовчки.

Правильність читання — це правильна вимова слів (за нормами орфоепії) та правильне їх наголошування під час читання, коли букви і склади, слова в реченнях не повторюються два і більше разів, не перекручуються перестановкою частин, заміною одних звуків іншими, вставленням певних звуків або складів у слова.

Правильному читанню сприяє чітка вимова.

Формуванню чіткої вимови сприяють:

- ✓ робота зі скоромовками;
- ✓ робота зі скоромовками-спотиканками;
- ✓ робота з чистомовками;
- ✓ читання слів (у стовпчиках чи в рядок) за короткий час (0,5 с).

Прийоми розвитку і формування усвідомленого читання:

- ✓ добір до кожного заголовка відповідної частини тексту;
- ✓ визначення смислової структури тексту, зв'язків смислових частин через схеми, малюнки;
- ✓ уміння розуміти текст на різних рівнях:
 - ✓ відповіді на запитання щодо предметного змісту тексту (факти, події);
 - ✓ складання запитань щодо загального змісту;
 - ✓ розуміння прихованої думки (підтексту), тобто основної думки тексту;
 - ✓ визначення власного ставлення до прочитаного;
 - ✓ виконання спеціальних вправ, які активізують мислення під час читання;

- ✓ пояснення значення слів, уміння користуватися тлумачним словником;
- ✓ розуміння смислової структури тексту, зв'язків між реченнями і частинами тексту;
- ✓ розвиток антиципації (смислової здогадки).

Швидкість читання визначається кількістю прочитаних слів за 1 хвилину.

У **процесі читання** очі рухаються стрибкоподібно. Сприйняття (фіксація) тексту відбувається в мить зупинки очей. Хто читає добре, швидко, потребує менше зупинок, ніж той, хто читає повільно. Це пояснюється різною величиною кута (оперативного поля) зору, яка визначається кількістю слів, сприйнятих читачем за час однієї фіксації: у гіршому випадку — 1—2, у кращому — 5—6 слів.

Читайте з дитиною, допомагайте їй, намагайтеся зрозуміти їх труднощі й потреби, радійте її успіхам, підтримуйте — і ви обов'язково досягнете своєї мети. Ваша дитина виросте всебічно розвиненою, гармонійною і щасливою!

Щиро бажаємо успіхів!

МАТЕМАТИКА

Ознаки і властивості предметів

Окремі предмети та їх властивості відображаються у формах чуттєвого пізнання: відчуття, сприйняття, уявлення. Наприклад, ми можемо виділити **властивості яблука: кругле, солодке, духмяне, соковите**. Із сукупності названих та інших його властивостей складається наше сприйняття (цілісний образ предмета) цього яблука.

Сприймаючи певний предмет, ми враховуємо як його **суттєві властивості**, так і **несуттєві**. У понятті ж відображаються лише суттєві (необхідні) ознаки предмета. **Поняття** — одна з форм абстрактного мислення.

Ознакою предмета називається те, чим предмети схожі, або те, чим вони відрізняються. Ознака — це показник, прикмета, знак, за якими можна розпізнати, визначити що-небудь.

Ознака — особливість предмета або явища, яка визначає подібність свого носія до інших об'єктів пізнання або відмінність від них; властивість.

Ознаки характеризують зовнішній вигляд предмета, його колір, його просторові границі, геометричну форму, розмір, об'єм, рельєф поверхні, розташування та співвідношення частин, сторін, кутів, точок, борозенок, валиків, заглиблень та опуклостей.

Як термін слово «ознака» практично не вживається; звичайно говорять не про ознаки, а про властивості.

Властивості — це ознаки, що відображають кількість речовини (субстанції) та характеризують групову, родову й видову схожість порівнюваних частин цілого (стіл, меблі, синиця, птахи, тварини).

Властивості характеризують внутрішні якості об'єктів — фізичну природу й агрегатний стан: твердість, сипкість, текучість, теплопровідність тощо.

Будь-які властивості, риси, стан предмета, які так чи інакше характеризують його та виокремлюють серед інших предметів, є його ознаками.

Кожен предмет має безліч різних ознак. Одні характеризують конкретний предмет і є **одичними**, або індивідуальними, інші належать до певної групи предметів і є **загальними**. Так, кожна людина має ознаки, одні з яких належать тільки їй (риса обличчя, тембр голосу, відбитки пальців

живого, що нас оточує. Людство старанно ігнорує екологічні проблеми. А Земля не може чекати! Вона потребує залучення нинішнього і майбутніх поколінь до практичної природоохоронної діяльності.

Співробітництво людей з проблем збереження природи і життя

Історія міжнародної екологічної співпраці почалась понад 100 років тому. У 1875 р. Австро-Угорщина й Італія ухвалили Декларацію про охорону птахів. У 1897 р. Росія, Японія, США уклали угоду про спільне використання й охорону морських котиків у Тихому океані.

Перша міжнародна конвенція була укладена деякими європейськими країнами в 1902 р. в Парижі — про охорону птахів, корисних для сільсько-го господарства.

Особливу групу проектів становлять наукові дослідження впливу діяльності людини на клімат, передбачення землетрусів і цунамі, роботи в галузі біологічних і генетичних наслідків забруднення навколишнього середовища. Реалізацією цих проектів займаються різноманітні міжнародні спеціалізовані як урядові, так і громадські організації, в тому числі ЮНЕП (Програма ООН із навколишнього середовища), створена в 1973 р., котра координує всі види діяльності в галузі захисту навколишнього природного середовища.

Україна як член ООН є суверенною стороною багатьох міжнародних природоохоронних угод і разом із іншими країнами світу активно працює для врятування нашої планети від екологічного лиха.

ЗМІСТ

СЛОВО ДО БАТЬКІВ	5
МАТЕМАТИКА	11
Ознаки і властивості предметів	11
Просторові відношення. Геометричні фігури.	15
Лічба. Множина	23
Системи числення	25
Світ великих чисел	25
Числова послідовність. Числовий промінь.	26
Порівняння чисел	30
Усні обчислення	32
Письмове додавання і віднімання	49
Множення багатоцифрових чисел	52
Дроби	56
Математичні вирази	59
Величини	63
СХОДИНКИ ДО ІНФОРМАТИКИ	72
Комп'ютери та їх застосування	73
Робочий стіл	76
Інформація та інформаційні процеси	85
Використання інформаційних технологій	93
Робота над презентаціями	103
Комп'ютерна підтримка вивчення навчальних предметів	108
Комунікаційні технології	115
Створення проектів	129
УКРАЇНСЬКА МОВА	131
Текст	131
Фонетика. Звуки і букви	136
Склад	141
Наголос	142

Звуко-буквений розбір слова	143
Алфавіт	143
Лексика. Слово.....	144
Іменник	149
Словосполучення. Речення	171
Орфографія	173
ЛІТЕРАТУРНЕ ЧИТАННЯ	176
Усна народна творчість (фольклор)	176
• Проза	187
• Поезія.....	190
• Тема та основна думка твору.....	192
• Сюжет.....	193
• Композиція твору.....	196
• Структурні елементи книги	200
• РУССКИЙ ЯЗЫК	203
• Устная речь и ее происхождение	203
• Письменная речь и ее происхождение	205
• Стили речи.....	206
• Алфавит.....	208
• Единиці речі.....	209
• Текст	209
• Связная речь.....	214
• Лексика. Слово.....	217
• Синтаксис.....	225
• Виды простых предложений	233
• Сложное предложение	236
• Морфология.Грамматическое значение слова	237
• Словообразование. Состав слова	264
• Фонетика	267
• Орфография. Правописание	271
• АНГЛІЙСЬКА МОВА	280
• Алфавіт	280
• Транскрипція і правила читання звуків.....	281
• Правила читання.....	283
• Дієслово <i>бути</i> (to be)	293
• Дієслово <i>мати</i>	297

Теперішній простий час	298
Теперішній тривалий час	303
Минулий простий час	305
Майбутній простий час	306
Майбутні дії з <i>going to</i>	307
Модальні дієслова. <i>Modal Verbs</i>	308
Питальні речення	310
Безособові речення	313
Наказовий спосіб	313
Іменник	314
Вживання <i>some</i> та <i>any</i>	321
Структура <i>there is/are</i>	321
Структура <i>there was/were</i>	322
Займенник. <i>The Pronoun</i>	322
Прикметник. <i>The Adjective</i>	323
Прислівник. <i>The Adverb</i>	325
Числівник. <i>The Numerals</i>	326
Час. <i>Time</i>	328
Позначення арифметичних дій	329
Позначення телефонних номерів	330
Позначення дробів	330
Сполучник. <i>The Conjunction</i>	331
Прийменник. <i>The Preposition</i>	331
Неправильні дієслова	336
З'єднувальні слова	337
Особистий лист	338
Велика літера	341
Дні тижня	342
Частини світу	342
Рік. Пори року. Місяці	343
ПРИРОДОЗНАВСТВО	344
Природа навколо нас	344
Планета Земля	369
Моя країна — Україна	383
ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я	390
Компоненти здорового способу життя	390
Сім правил здорового способу життя	391

Здоров'я людини.....	392
Мікроорганізми.....	393
Інфекційні хвороби.....	394
Порізи, садна, забиття.....	399
Імунітет.....	400
Фізична складова здоров'я.....	400
Соціальна складова здоров'я.....	410
Психічна і духовна складові здоров'я.....	421
Я У СВІТІ.....	427
Людина.....	427
Людське «Я».....	434
Винаходи і відкриття людства.....	434
Вияви характеру.....	436
Роль спілкування в житті людини.....	436
Людина серед людей.....	437
Культура поведінки.....	440
Уникнення конфліктів.....	442
Школа.....	445
Правила поведінки у громадських місцях.....	446
Людські чесноти.....	447
Людина в суспільстві.....	447
Правопорушення, поширені серед дітей.....	450
Людина і світ.....	451
Славетні українці.....	453
Земля — спільний дім для всіх людей.....	457

Навчальне видання

**Новітній повний довідник школяра.
1—4 класи**

Головний редактор *С. С. Скляр*
Завідувач редакції *Г. В. Сологуб*
Відповідальний за випуск *О. М. Сомова*
Редактор *Г. Л. Крутницька*
Художній редактор *Т. О. Волошина*
Технічний редактор *І. О. Гнідая*

Підписано до друку 22.08.2013.
Формат 84x108/32. Друк офсетний.
Гарнітура «Myriad Pro». Ум. друк. арк. 24,36.
Наклад 10 000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у ВАТ «Харківська книжкова фабрика «Глобус»»
61012, м. Харків, вул. Енгельса, 11.
Свідоцтво ДК № 2891 від 04.07.2007 р.
www.globus-book.com

Видавництво Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
www.trade.bookclub.ua

ГУРТОВИЙ ПРОДАЖ КНИГ ВИДАВНИЦТВА

ХАРКІВ

ДП з іноземними інвестиціями
«Книжковий Клуб “Клуб Сімейного
Дозвілля”»

61140, г. Харків-140,
просп. Гагаріна, 20-А
тел/факс +38 (057) 703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Одеський підрозділ

65063, м. Одеса, вул. Армійська, 8-В
тел. +38 (048) 776-07-67
e-mail: odessa@bookclub.ua

ЗАПОРІЖЖЯ

ФОП Савчук Ю. Д.

69057, м. Запоріжжя, вул. Новобудов, 3
Тел.: +38 (050) 347-05-68
e-mail: vega_center@i.ua

ДОНЕЦЬК

ТОВ «ВКФ “Універсальний бізнес”»

83096, м. Донецьк, вул. Куйбишева, 131-Г
Тел.: +38 (062) 345-63-08
+38 (062) 348-37-92
+38 (062) 348-37-86
e-mail: ksd@kredo.net.ua

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»

служба роботи з клієнтами:

тел. +38 (057) 783-88-88

e-mail: support@bookclub.ua

Інтернет-магазин: www.bookclub.ua

«Книжковий клуб», а/с 84, Харків, 61001

Новітній повний довідник школяра. 1—4 класи / за заг. ред.
Н43 О. В. Ісаєнко. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного До-
звілля», 2013. — 464 с. : іл., схеми, табл.

ISBN 978-966-14-5727-9

У довіднику наведено повну інформацію з основних шкільних предметів: «Математика», «Природознавство», «Русский язык», «Українська мова», «Англійська мова», «Літературне читання», «Основи здоров'я», «Сходинки до інформатики», «Я у світі». Видання відповідає сучасним вимогам шкільної програми Міністерства освіти і науки України для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою (2012).

УДК 373.167.1
ББК 74.2я2